

Dosarul nr. 2rac-215/22
2-19185273-01-2rac-05092022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. M. Țurcan)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. L. Pruteanu, I. Țurcan, I. Cotruță)

DECIZIE

08 februarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Dumitru Mardari
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Ednateric-Trans”, reprezentată de avocații Alexandru Bot și Iulian Iorga,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Ednateric-Trans” împotriva Companiei de Asigurări „Grawe Carat Asigurări” Societate pe Acțiuni, intervenienți accesorii Ștefan-Lucian Mironiuc și Octavian Popovici cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 24 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Ednateric-Trans”, reprezentată de avocații Angela Istrate și Alexandru Bot și a fost menținută hotărârea din 21 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată:

La data de 20 noiembrie 2019, SRL „Ednateric-Trans” a depus cerere de chemare în judecată împotriva CA „Grawe Carat Asigurări” SA cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat că la 17 august 2017 a încheiat cu CA „Grawe Carat Asigurări” SA contractul de asigurare facultativă a vehiculelor terestre (Autocasco) nr. AC 170807, prin care a fost asigurat autocarul NeoplanSkyliner cu n/î XXXXX, pe un termen cuprins între 17 august 2017-16 august 2018.

A menționat că la 18 iunie 2018, aproximativ la ora 06:15, în localitatea

Câmpulung Moldovenesc, România s-a produs accidentul rutier cu implicarea autocarului de model NeoplanSkyliner cu n/î XXXXX, condus de către Octavian Popovici și a autoutilitareii de model Iveco n/î A XXXXX, condusă de către Ștefan-Lucian Mironiuc și autovehiculul Skoda Octavia, nr/î XXXXX, condus de către Paul Sorin Maftai.

La 19 iunie 2018 reprezentantul SRL „Ednateric-Trans”, Ion Pelivan a depus la sediul CA „Grawe Carat Asigurări” SA o cerere de despăgubire pentru prejudiciul cauzat unității asigurate. După expirarea a 424 de zile de la data producerii cazului asigurat și anume, la data de 16 august 2019, CA „Grawe Carat Asigurări” SA, prin scrisoarea nr. 1528 a informat că cererea de despăgubire se respinge în conformitate cu prevederile pct. 5.21.1 din Condițiile de asigurare a vehiculelor terestre din 14 august 2012, care stipulează că asigurătorul nu acordă despăgubire de asigurare pentru orice pagubă sau cheltuieli produse când riscul asigurat s-a produs ca urmare a încălcării regulilor de circulație.

Reclamanta a precizat că în motivarea refuzului, CA „Grawe Carat Asigurări” SA a indicat că Octavian Popovici, conducătorul autocarului NeoplanSkyliner cu n/î XXXXX a fost recunoscut vinovat de încălcarea prevederilor art. 108 alin. (1) lit. b) pct.4 din OUG 195/2002, care incriminează nepăstrarea unei distanțe corespunzătoare față de vehiculul care îl preceda, dacă prin aceasta s-a produs un accident din care au rezultat avarierea unui vehicul sau alte pagube materiale.

A notat că prin ordinul nr. 3183 din 16 august 2019 emis de CA „Grawe Carat Asigurări” SA, s-a refuzat în recunoașterea accidentului din 18 iunie 2018 drept caz asigurat.

Reclamanta consideră că ordinul menționat este ilegal, deoarece conform art. 5 alin. (3) din Legea cu privire la asigurări nr. 407 din 21 decembrie 2006, în asigurarea benevolă (facultativă), raporturile dintre asigurat și asigurator, drepturile și obligațiile fiecărei părți se stabilesc prin contract de asigurare. Condițiile asigurărilor benevole (facultative) sunt stabilite de asigurator, în conformitate cu legislația și cu actele normative ale autorității de supraveghere. Astfel, atât contractul de asigurare nr. AC 170807 din 17 august 2017, cât și polița de asigurare emisă în baza acestui contract, nu fac trimitere la aplicabilitatea Condițiilor de asigurare a vehiculelor terestre din 14 august 2012, emise de CA „Grawe Carat Asigurări” SA.

Reclamanta a afirmat că asigurătorul nu a reținut faptul că textul condițiilor de asigurare a vehiculelor terestre din 14 august 2012 a fost comunicat, semnat sau înmănat către asigurat, iar în acest sens nu există careva condiții semnate de către acesta și nici careva act de predare-primire sau un alt document similar, care ar atesta comunicarea.

A subliniat că în Ghidul Asigurătorului, aprobat prin Anexa la Înscrierea Protocolară nr. 7/10 din 22 februarie 2013, emisă de CNPF, se explică că în conformitate cu prevederile legii, condițiile de asigurare ale asigurătorului sunt obligatorii pentru asigurat dacă contractul prevede expres aplicarea lor și dacă ele sunt expuse în textul contractului sau pe verso, ori fac parte integrantă a contractului sub formă de anexă. În cazul în care condițiile de asigurare se prezintă în anexe la contractul de asigurare, faptul înmânării anexelor de către asigurător asiguratului se notifică în

textul contractului.

În acest context, reclamanta a susținut că niciuna din clauzele contractului de asigurare din 17 august 2017 nu conțin mențiuni sau referiri la condițiile de asigurare a vehiculelor terestre din 14 august 2012, iar mențiunea abstractă la capitolul 5 al unor condiții nu poate fi reținută, deoarece urma a fi comunicată societății asigurate. Prin urmare, în circumstanța în care nu există niciun act prin care s-ar constata cu certitudine că SRL „Ednateric-Trans” ar fi consimțit condițiile de asigurare a vehiculelor terestre din 14 august 2012, devine evident că respectivul act nu-i poate fi opus, nici în parte, nici per integrum.

Reclamanta a mai comunicat că potrivit poliței de asigurare, precum și capitolul 3 al contractului de asigurare din 17 august 2017, rezultă că scopul (cauza) contractului de asigurare constituie intenția SRL „Ednateric-Trans” de a-și asigura unitatea de transport contra tuturor riscurilor de accident rutier, indiferent dacă acestea implică sau nu vinovăția asiguratului sau a prepușilor săi.

A subliniat că la 15 octombrie 2019, a fost expediată în adresa pârâtei cererea prealabilă privind achitarea sumei despăgubirilor, iar la data de 13 noiembrie 2019 a fost expediată cererea prealabilă repetată de despăgubire a prejudiciului integral în suma de 3 100 032,683 lei.

Reclamanta a solicitat încasarea din contul CA „Grawe Carat Asigurări” SA în beneficiul său a despăgubirii de asigurare în sumă de 3 100 032,683 lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea protocolară din data de 05 februarie 2020 au fost atrași în proces Octavian Popovici și Ștefan-Lucian Mironiuc în calitate de intervenienți accesorii de partea reclamantului.

În cadrul ședinței de judecată din 28 iunie 2021, reprezentantul SRL „Ednateric-Trans”, avocatul Angela Istrate a depus cerere de concretizare a acțiunii, solicitând încasarea din contul CA „Grawe Carat Asigurări” SA a despăgubirii de asigurare în sumă de 151 442,73 Euro și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de concretizare s-a invocat că SRL „Ednateric-Trans” a fost nevoită să-și asume personal cheltuiala pentru reparația autocarului accidentat. Astfel, în contul centrului de reparații din Cehia-MAN Truck and Bus Czech Republic, SRL „Ednateric-Trans” a transferat următoarele sume: la 30 iulie 2018 suma de 38 948,39 Euro, fapt confirmat prin ordinul de plată nr. 50, echivalentul a 751 797,40 lei; la 29 noiembrie 2019 - 112 494,34 Euro, fapt confirmat prin ordinul de plată nr. 53, echivalentul a 2 187 654,93 lei, în total 151 442,73 Euro, echivalentul a 29 394 452,33 lei.

Prin hotărârea din 21 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru acțiunea a fost respinsă ca nefondată.

La 22 iulie 2021 și 20 august 2021 SRL „Ednateric-Trans”, reprezentată de avocații Angela Istrate și Alexandru Bot, a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii din 21 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă integral.

Prin decizia din 24 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de SRL „Ednateric-Trans”, reprezentată de avocații Angela Istrate și Alexandru Bot și a fost menținută hotărârea din 21 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

La 24 august 2022 SRL „Ednateric-Trans”, reprezentată de avocații Alexandru Bot și Iulian Iorga, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și restituirea cauzei spre rejudecare în primă instanță, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului s-a indicat că instanțele ierarhic inferioare nu au identificat compania de brokeraj, care a intermediat încheierea contractului de asigurare, fie SRL „Valianis Service”, fie SC „Axa Broker” SRL, iar esența litigiului dintre părți se rezumă la identificarea exhaustivă a circumstanțelor încheierii contractului de asigurare facultativă a vehiculelor terestre nr. AC 170807 din 17 august 2017 și anume, dacă la momentul încheierii contractului de asigurare intermediarul convenției încheiate între SRL „Ednateric-Trans” și CA „Grawe Carat Asigurări” SA, a furnizat sau nu exemplarul condițiilor de asigurare către asigurat.

A menționat că din materialele dosarului rezultă că brokerul de asigurare, care a intermediat tranzacția dintre părți așa și nu a fost identificat. Astfel, din textul procesului-verbal al ședinței de judecată din 14 iunie 2021 a instanței de fond, rezultă că intimata în sensul obiectării contra declarațiilor martorului Valentin Pascaru a solicitat anexarea unui înscris furnizat de SC „Axa Broker” SRL, care ar explica întinderea raporturilor juridice dintre aceasta și agentul de asigurare SC „Valianis Service” SRL, relativ momentului de încheiere a contractului de asigurare facultativă a vehiculelor terestre din 17 august 2017.

Recurenta a precizat că prima de asigurare prevăzută de pct. 4.2 din contract nu a fost achitată către CA „Grawe Carat Asigurări” SA, dar către SC „Valianis Service” SRL, fapt confirmat prin ordinele de plată: nr. 7762 din 18 august 2017 în sumă de 36 787,10 lei; nr. 7810 din 18 septembrie 2017 în sumă de 36 985,34 lei și nr. 7860 din 17 octombrie 2017 în sumă de 36 135,09 lei. Respectiv, raportul contractual dintre CA „Grawe Carat Asigurări” SA și SRL „Ednateric-Trans” înglobează și compania SC „Valianis Service” SRL.

Recurenta a susținut că, în situația în care se constată că nu a fost informată despre conținutul condițiilor de asigurare, datorită omisiunii brokerului de asigurare, acestuia din urmă i se impune răspunderea civilă pentru culpa manifestată anume la momentul încheierii contractului de asigurare.

A subliniat că soluționarea problemei privind culpabilitatea companiilor SC „Valianis Service” SRL și SC „Axa Broker” SRL nu putea fi examinată doar prin audierea martorului Valentin Pascaru, dar prin nemijlocita atragere în proces a acestora în calitate de intervenienți accesorii din partea CA „Grawe Carat Asigurări” SA.

Recurenta a mai invocat că, cauza a fost judecată în absența unor participanți la proces, cărora nu li s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată.

În acest sens a precizat că, de la recepționarea apelului suplimentar după la 10 mai 2022 și până la data dezbaterii în fond a pricinii, lui Octavian Popovici și Ștefan Lucian

Mironiuc, ambii rezidenți ai României, urma să li se acorde un termen de minim 15 zile pentru asigurarea citării acestora și pentru formularea unei referințe. Astfel, examinarea apelului a fost dispusă pentru data de 17 mai 2022, fără a asigura citarea corespunzătoare a lui Octavian Popovici și Ștefan Lucian Mironiuc și fără a asigura termenul minim de 15 zile pentru formularea apărării.

Recurenta a notat că instanțele de judecată au aplicat o normă care nu era aplicabilă nici la data încheierii contractului de asigurare facultativă a vehiculelor terestre din 17 august 2017, nici la data producerii cazului asigurat, 18 iunie 2018, or, atât la data încheierii contractului, cât și la data producerii cazului asigurat, art. 17 alin. (1) lit. d) din Legea cu privire la asigurări stipula „asigurătorul este în drept să refuze deplin sau parțial asiguratului despăgubirea de asigurare în asigurările de bunuri în cazul unor alte evenimente prevăzute de legislație.” Iar, textul articolului la care au făcut referire instanțele de judecată a intrat în vigoare abia la data de 22 ianuarie 2019.

Prin urmare, consideră că nu există niciun temei de refuz în plata despăgubirii de asigurare, deoarece temei legal pentru aceasta nu exista nici la data încheierii contractului de asigurare facultativă a vehiculelor terestre, dar nici la data producerii cazului asigurat.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa participanților la proces copia deciziei contestate la 06 iulie 2022 (f.d. 170, volumul II), inclusiv la poșta electronică a reprezentanților recurenteii.

Astfel, recursul, declarat la 24 august 2022 este în termen.

Prin notificarea din 06 septembrie 2022 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa participanților la proces copia recursului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 212, volumul II).

Prin referința din 07 octombrie 2022, CA „Grawe Carat Asigurări” SA a solicitat declararea recursului ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 16 noiembrie 2022 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs și obiecțiile expuse în referință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Potrivit art. 26 din Codul de procedură civilă, procesele civile se desfășoară pe principiul contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale. Contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încât părțile și ceilalți participanți la proces să aibă posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii ei de sine stătător și independent de instanță, de alte organe și persoane, de a-și expune opinia asupra oricărei probleme de fapt și de drept care are legătură cu cauza dată judecării și de a-și expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței. Instanța care judecă cauza își păstrează imparțialitatea și obiectivitatea, creează condiții pentru exercitarea drepturilor participanților la proces, pentru cercetarea obiectivă a circumstanțelor reale ale cauzei. Egalitatea părților în drepturile procedurale este garantată prin lege și se asigură de către instanță prin crearea posibilităților egale, suficiente și adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susținerea poziției asupra circumstanțelor de fapt și de drept, astfel încât nici una dintre părți să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă.

Conform art. 27 alin. (1) din Codul de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

Din materialele dosarului rezultă că la 20 noiembrie 2019, SRL „Ednateric-Trans” a depus prezenta cerere de chemare în judecată împotriva CA „Grawe Carat Asigurări” SA, solicitând încasarea despăgubirii de asigurare în sumă de 151 442,73 Euro și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea protocolară din 05 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru au fost atrași în proces în calitate de intervenienți accesorii de partea reclamantului - Octavian Popovici și Ștefan-Lucian Mironiuc (f.d. 122, volumul I), care sunt cetățeni ai României și au domiciliul în această țară.

Instanța de fond a înștiințat intervenienții accesorii Octavian Popovici și Ștefan-Lucian Mironiuc despre examinarea prezentei cauze la adresele de domiciliu indicate de către reclamant: Octavian Popovici – România, XXXXX și Ștefan-Lucian Mironiuc - România, XXXXX, expediind citații prin intermediul oficiului poștal (f.d. 127, volumul I).

Plicurile cu avizele de recepție au fost restituite instanței de judecată, fără a fi recepționate de către intervenienții accesorii (f.d. 130, 131, volumul I). Pe plicul expediat în adresa lui Ștefan-Lucian Mironiuc s-a făcut mențiunea „Nereclamat”, iar pe plicul expediat în adresa lui Octavian Popovici nu s-a făcut nicio mențiune.

Ulterior, Ștefan-Lucian Mironiuc a fost citat repetat la aceeași adresă,

intervenientul accesoriu recepționând de această dată citația expediată de prima instanță, fapt confirmat prin semnătura aplicată pe avizul de recepție (f.d. 135-136, volumul I).

La 02 septembrie 2020, prin intermediul oficiului poștal, Ștefan-Lucian Mironiuc a depus o cerere, prin care și-a expus poziția asupra prezentului litigiu și a declarat că nu-și permite financiar să se deplaseze din România la ședințele de judecată (f.d. 139-140, volumul I).

Octavian Popovici nu a mai fost înștiințat despre examinarea prezentei cauze, conform procesului-verbal al ședinței de judecată din 18 mai 2021 instanța considerând posibilă examinarea cauzei în lipsa acestuia, motivând că a fost citat legal (f.d. 200, volumul I).

În cadrul judecării cauzei în instanța de apel, în adresa lui Octavian Popovici au fost expediate două citații prin intermediul oficiului poștal, la adresa România, XXXXX, care au fost returnate Curții de Apel Chișinău, fără a fi recepționate, cu mențiunea „Nereclamat” (f.d. 20, 27-28, 67-68, volumul II).

Instanța de apel a dispus examinarea cauzei în lipsa participanților care nu s-au prezentat la proces și a respins apelul declarat de SRL „Ednateric-Trans”, menținând hotărârea primei instanțe, prin care acțiunea a fost respinsă integral.

Verificând legalitatea deciziei contestate în raport cu prevederile aplicabile la caz și criticile aduse în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că intervenientul accesoriu Octavian Popovici nu a fost înștiințat legal despre data, locul și ora examinării cauzei, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 2 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, procedura de judecare a cauzelor civile în instanțele judecătorești de drept comun este stabilită de Constituția Republicii Moldova, de hotărârile și deciziile Curții Europene a Drepturilor Omului, de hotărârile Curții Constituționale, de prezentul cod și de alte legi organice. Dacă prin tratatul internațional la care Republica Moldova este parte sunt stabilite alte norme decât cele prevăzute de legislația procedurală civilă a Republicii Moldova, se aplică normele tratatului internațional dacă din acesta nu rezultă că pentru aplicarea lor este necesară adoptarea unei legi naționale.

Conform art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

La judecarea cauzelor cu participarea persoanelor străine din statele cu care Republica Moldova a încheiat tratate bilaterale privind asistența juridică, se vor aplica prevederile acestor tratate.

În speță, intervenientul accesoriu Octavian Popovici este cetățeanul României și are domiciliul înregistrat în această țară.

Comunicarea actelor de procedură constituie un mijloc prin care instanța notifică părțile sau alți participanți despre îndeplinirea unor acte procedurale.

Actele de procedură ce necesită a fi comunicate sunt, de regulă, operațiunile juridice și înscrierile făcute în cadrul procesului civil, în legătură cu activitatea lor procesuală. Acestea sunt: cererile de chemare în judecată, citațiile pentru părți sau martori, hotărârile judecătorești, plata cheltuielilor de judecată etc.

Prin urmare, reieșind din faptul că citațiile expediate în adresa lui Octavian Popovici au fost returnate instanței, fără a fi recepționate, intervenientul accesoriu nefiind înștiințat legal despre data, locul și ora examinării cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că Octavian Popovici, fiind cetățeanul unui alt stat și anume, al României, urma să fie citat de către instanța de judecată în conformitate cu normele legale citate supra.

În asemenea circumstanțe, instanța de recurs concluzionează că prezenta cauză a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată, fapt ce impune casarea deciziei instanței de apel și trimiterea cauzei la o nouă rejudecare, pentru a asigura intervenientului accesoriu Octavian Popovici respectarea dreptului la un proces echitabil.

Or, ignoranța și superficialitatea la îndeplinirea actelor de procedură au dus la faptul că Octavian Popovici nu a cunoscut despre prezentul proces, în cadrul căruia are calitatea de intervenient accesoriu, încălcându-se principiul contradictorialității și ca urmare dreptul la un proces echitabil.

În cadrul dreptului la un proces echitabil se analizează dreptul oricărei părți în cadrul unei proceduri judiciare de a prezenta instanței observațiile, argumentele și mijloacele sale de probă, coroborat cu dreptul fiecărei părți ca aceste observații și argumente să fie examinate în mod efectiv.

La acest capitol, instanța de recurs menționează că procedura în fața instanțelor judiciare trebuie să aibă un caracter contradictoriu, care presupune, în fond, posibilitatea pentru părțile în proces de a li se aduce la cunoștință toate dovezile invocate și observațiile formulate și de a face comentarii în legătură cu ele.

În practica sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a indicat că părțile în proces trebuie să aibă posibilitate să aprecieze și să comenteze relevanța concluziilor și argumentele părții adverse, iar lipsa dezbaterii în contradictoriu constituie o încălcare a procesului echitabil (cauza Grozescu vs România, hotărârea din 27 septembrie 2007).

În altă speță (cauza Russu vs Moldova, hotărârea din 13 noiembrie 2008), Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat deja că în practică, instanțele naționale nu acceptă în calitate de probă suficientă expedierea unei scrisori de către instanță, dar solicită dovada înmânării, iar în cauza Bucuria vs Moldova (hotărârea din 05 ianuarie 2010) Curtea a reiterat că examinarea cauzei în lipsa reclamantului, în privința căruia nu era dovada de înmânare a citației, companiei reclamante nu i s-a oferit posibilitatea de a-și susține complet cauza în fața Curții Supreme de Justiție.

Sub aspectul celor relatate, fiind cert că instanța de apel a examinat cauza cu încălcarea normelor de procedură, instanța de recurs este în imposibilitate să exercite controlul judiciar asupra unui asemenea act de dispoziție și să verifice temeinicia și

legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

Considerațiile de mai sus sunt suficiente pentru a stabili că eroarea judiciară analizată în speță este esențială și nu poate fi corectată în această fază. Or, judecarea recursului, exercitat conform rigorilor impuse de art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv numai pentru problemele de drept material și procedural.

Din considerentele menționate și deoarece eroarea judiciară în cauză nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul și de a casa integral decizia instanței de apel, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

La rejudecare, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând cauza, să emită o decizie legală și întemeiată, respectând dreptul garantat al părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Ednateric-Trans”, reprezentată de avocații Alexandru Bot și Iulian Iorga.

Se casează integral decizia din 24 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Ednateric-Trans” împotriva Companiei de Asigurări „Grawe Carat Asigurări” Societate pe Acțiuni, intervenienți accesorii Ștefan-Lucian Mironiuc și Octavian Popovici cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare și compensarea cheltuielilor de judecată, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Maria Ghervas

Dumitru Mardari

Victor Burduh

Mariana Pitic

Dosarul nr. 2rac-215/22
2-19185273-01-2rac-05092022

ÎNCHEIERE

08 februarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Dumitru Mardari
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând cererea depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Ednateric-Trans” cu privire la examinarea recursului în prezența participanților la proces,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Ednateric-Trans” împotriva Companiei de Asigurări „Grawe Carat Asigurări” Societate pe Acțiuni, intervenienți accesorii Ștefan-Lucian Mironiuc și Octavian Popovici cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare și compensarea cheltuielilor de judecată,

constată:

La data de 20 noiembrie 2019, SRL „Ednateric-Trans” a depus cerere de chemare în judecată împotriva CA „Grawe Carat Asigurări” SA cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea protocolară din data de 05 februarie 2020 au fost atrași în proces Octavian Popovici și Ștefan-Lucian Mironiuc în calitate de intervenienți accesorii de partea reclamantului.

Prin hotărârea din 21 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru acțiunea a fost respinsă ca nefondată.

La 22 iulie 2021 și 20 august 2021 SRL „Ednateric-Trans”, reprezentată de avocații Angela Istrate și Alexandru Bot, a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii din 21 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă integral.

Prin decizia din 24 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de SRL „Ednateric-Trans”, reprezentată de avocații Angela Istrate și Alexandru Bot și a fost menținută hotărârea din 21 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

La 24 august 2022 SRL „Ednateric-Trans”, reprezentată de avocații Alexandru Bot și Iulian Iorga, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și restituirea cauzei spre rejudecare în primă instanță, în alt complet de judecată.

Prin referința din 07 octombrie 2022, CA „Grawe Carat Asigurări” SA a solicitat declararea recursului ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 16 noiembrie 2022 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

La data de 06 ianuarie 2023 SRL „Ednateric-Trans”, reprezentată de avocatul Alexandru Bot, a depus cerere privind examinarea recursului în prezența participanților la proces în conformitate cu art. 444 din Codul de procedură civilă.

Examinând cererea cu privire la examinarea recursului în prezența participanților la proces, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că aceasta urmează a fi respinsă, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul declarat admisibil se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

În sensul normei de drept procedural citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că recursul declarat admisibil se examinează fără participarea participanților la proces și doar în situații de excepție se poate decide invitarea participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța asupra temeiurilor invocate în cererea de recurs. Însă, la caz, lipsesc temeiuri relevante și concludente în vederea examinării recursului în prezența participanților la proces.

Astfel, respectiva solicitare a recurentului este neîntemeiată și susceptibil de a fi respinsă, or, prezenta speță nu ridică probleme de drept majore, astfel încât clarificarea acestora ar necesita audierea părților în ședință de judecată.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea depusă de SRL „Ednateric-Trans” cu privire la examinarea recursului în prezența participanților la proces.

În conformitate cu art. 444, 270 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se respinge cererea depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Ednateric-Trans” cu privire la examinarea recursului în prezența participanților la proces.
Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Maria Ghervas

Dumitru Mardari

Victor Burduh

Mariana Pitic